

A Fővárosi Ítéltábla dr. Landes Judit ügyvéd (**felperesi képviselő címe**) által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek, a Bakos-Horváth Ügyvédi Iroda (**I-II. rendű alperesi képviselő címe**, ügyintéző: dr. Bakos Róbert Ákos ügyvéd) által képviselt **I. rendű alperes neve** született I. rendű alperes leánykori neve (**I-II. rendű alperes címe**) I. rendű és II. rendű alperes neve (**I-II. rendű alperes címe**) II. rendű, az Imre Ügyvédi Iroda (**III. rendű alperesi képviselő címe**, ügyintéző: dr. Imre András ügyvéd) által képviselt **III. rendű alperes neve** (**III. rendű alperes címe**) III. rendű és a **IV. rendű alperesi képviselő neve** (képviselésében eljár: ... **IV. rendű alperesi képviselő címe**) által képviselt IV. rendű alperes neve IV. rendű alperes ellen élettársi közös vagyon megosztása iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2019. december 10. napján kihirdetett 10.P.20.031/2017/86. számú közbenső ítélete ellen az I. és II. rendű alperes által 87., valamint Pf.5. és Pf.9. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

közbenső ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét részben megváltoztatja, néhai id. felperes neve és az I. rendű alperes élettársi életközössége megszűnésének időpontját 2007. januárjára módosítja, egyebekben az elsőfokú közbenső ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az egyetemlegesen jogosult I. és II. rendű alpereseknek 24.000 (Huszonnégyezer) forint másodfokú perköltséget.

A közbenső ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes néhai id. felperes neve (a továbbiakban: örökhagyó) korábbi házasságából származó gyermeke. Az örökhagyó és az I. rendű alperes 1992-ben kötött házasságot, a II. rendű alperes e házasságból származó közös gyermekük. A házasságot a bíróság 1997-ben felbontotta. Ezt követően az I. rendű alperes 1998-ban a II. rendű alperessel együtt **1. sz. helységre** költözött. A házastársi közös vagyon megosztásakor az örökhagyó 4.000.000 forintot fizetett az I. rendű alperesnek a **1. sz. ingatlan** I. rendű alperesre eső hányada megváltásaként és elmaradt gyermektartásdíj címén.
- [2] Közel egyévi különélés után az I. és II. rendű alperes visszaköltözött az örökhagyó **2. sz. ingatlanába**.
- [3] Az örökhagyó és az I. rendű alperes együtt dolgoztak kezdetben alkalmazottként, majd 2001 februárjától az örökhagyó haláláig az általuk közösen alapított **1. sz. cég**-ben, amelynek az örökhagyó 90%-ban, az I. rendű alperes 10%-ban volt tulajdonosa. Az üzletkötést az örökhagyó, az

adminisztrációt és a vevőkör kiszolgálását az I. rendű alperes végezte. A munkájáért az I. rendű alperes 2006-tól havi 90.000 forint, azt megelőzően havi 70.000 forint munkabérben részesült.

- [4] A 2003. július 1-jén közokiratba foglalt kölcsönszerződés szerint az örökhagyó 12.000.000 forint összegű kölcsönt nyújtott **1. sz. személy** és **2. sz. személy** részére. Ténylegesen a kölcsönt az örökhagyó és az I. rendű alperes közösen nyújtotta, abból 7.000.000 forintot az örökhagyó, 5.000.000 forintot az I. rendű alperes bocsátott az adósok rendelkezésére. A 2002. március 6., április 25., május 18., június 29., július 24., 2003. január 15., február 26. és március 24. keltezésű elismervényekkel az I. rendű alperes alkalmanként 420.000 forintot vett át **1. sz. személytől** „az okiratban meghatározott” összegként.
- [5] Az I. rendű alperes 1998. október 18-án 1.000.000 forintért vásárolta meg az ... forgalmi rendszámú **1. sz. személygépkocsit**, melyet 2001. január 8-án értékesített. 2001. január 9-én vette a ... forgalmi rendszámú **2. sz.** típusú gépjárművet, amelynek eladására 2002. szeptember 21-én került sor. Időközben 2001. szeptember 28-án megvásárolta a ... forgalmi rendszámú **3. sz.** típusú személygépjárművet, melyet 2006. november 29-én értékesített. 2006. szeptember 15-én vette a perbeli **4. sz.** típusú személygépkocsit 4.500.000 forintért, melyből 1.850.000 forint volt az önrész és 2.650.000 forint a **2. sz. cég-től** felvett, 48 hónap futamidejű, havi 69.667 forint törlesztőrészlettel visszafizetendő hitelből származott.
- [6] A gépjármű-nyilvántartás adatai szerint az örökhagyó tulajdonában állt a ... forgalmi rendszámú **5. sz.** személygépkocsi 1997 december 29-től 1998. április 20-ig, a ... forgalmi rendszámú **6. sz.** 1998. április 6-tól 1999. június 30-ig, a ... forgalmi rendszámú **7. sz.** 1999. április 17-től 1999. október 23-ig, a ... forgalmi rendszámú **8. sz.** 2000. január 17-től 2000. november 29-ig, a ... forgalmi rendszámú **9. sz.** 2001. január 9-től 2001. május 16-ig és a ... forgalmi rendszámú **10. sz.** 2004. október 1-től 2005. december 5-ig.
- [7] Az I. rendű alperes a 2008. április 8-án kelt adásvételi szerződéssel 14.500.000 forint vételárért megvásárolta a **3. sz. ingatlant**. A vételárból 4.400.000 forintot 2008. április 8. és 2008. július 15. között készpénzben fizetett meg, a fennmaradó vételárból 900.000 forintot az állam által nyújtott lakásvásárlási kedvezmény, 9.200.000 forintot az **3. sz. cég-től** felvett lakásvásárlási kölcsön fedezett.
- [8] Az örökhagyó 2008. augusztus 13-án elhalálozott.
- [9] Az I. rendű alperes a 2009. március 17-én kelt adásvételi szerződéssel vásárolta meg a **4. sz. ingatlant 3. sz. személy** és **4. sz. személy** eladóktól. A szerződés 3. pontjában a felek az ingatlan vételárát 5.000.000 forintban határozták meg, és abban állapodtak meg, hogy annak kiegyenlítési módját külön megállapodásban rögzítik.
- [10] A felperes és az I. rendű alperes között végrendelet érvénytelenségének megállapítása iránt a Budapest Környéki Törvényszék előtt 13.P.25.234/2011. számon indult perben (a továbbiakban: hagyatéki per) a Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.21.475/2015/4/II. számú ítéletével a felperes keresetét jogerősen elutasította.
- [11] A felperes módosított keresetében az örökhagyó és az I. rendű alperes élettársi közös vagyona (a **3. sz.** és az **4. sz.** alatti ingatlan, valamint a ... forgalmi rendszámú személygépkocsi) megosztását kérte.
- [12] Arra hivatkozott, hogy az örökhagyó és az I. rendű alperes élettársi kapcsolatban élt attól kezdődően, hogy az I. rendű alperes visszaköltözött az örökhagyóhoz az **2. sz.** alatti ingatlanba, és az élettársi kapcsolat az örökhagyó 2008. augusztus 13-i haláláig fennállt. Azzal érvelt, hogy a szerzésben az örökhagyó 9/10, az I. rendű alperes 1/10 arányban működött közre, melyet a közösen alapított **1. sz. cég** tulajdoni részaránya is pontosan tükröz. Álláspontja szerint az I. rendű alperes

nem rendelkezett olyan jövedelemmel, megtakarítással és kizárólagos vagyonnal, amiből a keresetben megjelölt vagyontárgyakat megvásárolhatta volna.

- [13] Az I. és a II. rendű alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.
- [14] Az I. rendű alperes vitatta, hogy a II. rendű alperessel az **2. sz.** szám alatti lakásba történt költözését követően az örökhagyóval élettársi kapcsolatot létesített volna. Állította, hogy mindvégig külön gazdálkodtak, a háztartás költségeit az örökhagyó fedezte. Saját keresményével nem kellett elszámolnia, csak kisebb hozzájárulásokat teljesített a közös életvitelhez kapcsolódóan. Az **1. és 2. sz. személy** házaspárnak kölcsönadott 5.000.000 forint a házastársi közös vagyon megosztásából származó 4.000.000 forintból és egyéb saját forrásból származott, és az általa kölcsönadott teljes összeget visszakapta az adósoktól. További kizárólagos vagyona volt az 1998 májusában elhunyt édesapja után örökölt 1.500.000 forint készpénz, amelyből a **1. sz.** típusú gépjárművet vásárolta. További járműveit, így a perbeli személygépkocsit is mindig a korábbi jármű eladásából és egyéb különvagyoni forrásból szerezte.
- [15] A III. rendű alperes a kereset teljesítését a perbeli ingatlanra bejegyzett jogainak változatlan formában való fenntartása mellett nem ellenezte.
- [16] A IV. rendű alperes a perben nem nyilatkozott.
- [17] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott közbenső ítéletével megállapította, hogy néhai id. felperes neve és az I. rendű alperes 1998 novemberétől - az I. és a II. rendű alperes **2. sz. ingatlan**ba történő visszaköltözésétől - 2008 júniusáig egymással élettársi kapcsolatban éltek.
- [18] Döntését az 1959. évi IV. törvény (rég. Ptk.) 685/A.§-ára alapította, és azzal indokolta, hogy az egységes ítélkezési gyakorlat szerint az élettársi kapcsolat fogalma feltételezi a felek közös háztartása fenntartását, az érzelmi és gazdasági közösség fennálltát, és azt is, hogy harmadik személyekkel szemben összetartozásukat minden vonatkozásban vállalják. A BDT2016. 3582., BDT2007. 1628. és BDT2008. 1805. számon közzétett döntésekre utalva kifejtette, hogy az élettársi jogviszony léte megköveteli a házasságon kívüli kapcsolatot, a közös vagyoni cél elérése érdekében az érzelmi, vagyoni érdekközösséget, az akarategységet, amelyben a felek egymást kölcsönösen támogatják, vagyoni ügyeiket közösen intézik, összetartozásukat minden vonatkozásban vállalják. A gazdálkodás közös jellegét a jövedelmek közös életvitelhez való felhasználásának, valamint a megtakarítások együttélést szolgáló célra fordításának ténye határozza meg.
- [19] A perbeli bizonyítás eredményét akként értékelte, hogy az I. rendű alperes maga sem tagadta az örökhagyóval fennállt érzelmi-szexuális kapcsolatát. A tanúvallomásokból és az I. rendű alperes nyilatkozataiból is az volt leszűrhető, hogy az I. rendű alperes és az örökhagyó kölcsönösen gondoskodtak egymásról. Az örökhagyót az I. rendű alperes betegségében támogatta, ápolta, alkoholproblémája ellenére is mindvégig kitartott mellette. Mindezt az örökhagyó azzal honorálta, hogy az I. és II. rendű alperest lényegében eltartotta. Az érzelmi közösség meglétét támasztották alá a tanúvallomások is, melyek szerint az örökhagyó és az I-II. rendű alperesek a külvilág felé családként jelentek meg, az örökhagyóra és az I. rendű alperesre férj-feleségként tekintettek. A szoros érzelmi köteléket igazolta az is, hogy az örökhagyó és az I. rendű alperes közötti bizalmi kapcsolatra tekintettel a 2005. évi végrendelet létéről csak az I. és II. rendű alperesek tudtak. A végrendelet tartalmából is arra lehet következtetni, hogy az örökhagyó halála esetére az abban

- írtakkal kívánta biztosítani az I. rendű alperes számára a megszokott életszínvonalat.
- [20] Kiemelte, hogy a felperes, valamint az I. és II. rendű alperes között a perben az volt vitatott, hogy vajon a gazdasági közösség is fennállt-e az örökhagyó és az I. rendű alperes között. Álláspontja szerint a perben a felperes mindezt megfelelően igazolta. A felperes és az I. rendű alperes az egymásnak ellentmondó személyes nyilatkozataikat az aktuális perbeli érdekeik szem előtt tartásával tették, ezért a per eldöntése szempontjából ezeket figyelmen kívül hagyta. A felperesnek a hagyatéki perben tett tényállításai és a perbeli keresete közötti látszólagos ellentmondást ugyanakkor tisztázottnak találta.
- [21] Úgy ítélte meg, hogy a gazdasági közösség fennálltát a rendelkezésre álló okiratok közül az örökhagyó és az **1. és 2. sz. személy** házaspár közötti kölcsönszerződés, az I. rendű alperes által aláírt átvételi elismervények, és a gépjármű-nyilvántartás adatai is alátámasztották. A hagyatéki perben kihallgatott **5. sz. személy**, **6. sz. személy** és **7. sz. személy** tanúvallomása is igazolta nemcsak az érzelmi, hanem a gazdasági közösség meglétét, a **4. sz. cég**-nek átadott kölcsön közös nyújtását, a kamatok havi kifizetését, és azt, hogy e kamatokat az örökhagyó és az I. rendű alperes közösen felélték. Az iratokból egyértelműen kiderül, hogy a felek maguk is közös beruházásnak tekintették a kölcsönadást.
- [22] Arra is hivatkozott, hogy a közös háztartásvezetést az I. rendű alperes édesanyjának tanúvallomása is igazolta. A közösen vezetett háztartás költségeinek teljes egészében az örökhagyó általi fedezése pedig abból is következik, hogy az I. rendű alperes a nyilatkozata szerint a teljes keresményét magára költötte.
- [23] A törvényszék álláspontja szerint a gépjármű-nyilvántartás adatai cáfolták az I. rendű alperes azon érvelését, hogy az édesapjától örökölt készpénzből vásárolt első gépjárművét követően a további gépkocsicseréket az eladási ár, a saját megtakarításai, illetve a pénzügyi kölcsönök fedezték volna. Két alkalommal ugyanis hamarabb történt az új autó megvásárlása, mint a korábbi eladása, 2001. január 9-én pedig az I. rendű alperes és az örökhagyó ugyanazon a napon vásároltak autót. A peradatokból az elsőfokú bíróság arra következtetett, hogy az I. rendű alperes gépjárművásárlásait feltehetően az örökhagyó finanszírozta, legalább olyan módon, hogy az önerőt megelőlegezte vagy kiegészítette, miután az esetenkénti többmillió forintos önerőt az I. rendű alperes bevételei nem fedezhették. Az autóvásárlások közös jellegét pedig ezt meghaladóan **7. sz. személy** tanúvallomása is megerősítette.
- [24] Az elsőfokú ítélet indokolása szerint a közös gazdálkodás tényét erősíti az a körülmény is, hogy az örökhagyó és az I. rendű alperes közösen hagyták el a korábbi munkahelyüket, közösen alapítottak gazdasági társaságot, melyben közösen és együtt dolgoztak. Az üzletrészek eltérő tulajdoni hányada sem befolyásolta azt, hogy tevékenységüket mindketten a közös gazdasági érdek előmozdítására végezték. Az I. rendű alperesnek rálátása volt a teljes üzletmenetre, melyet alátámaszt az a tény is, hogy az örökhagyó végrendeletében az egész céget neki juttatta, mert tudta, hogy az általa elvégzett feladatokat is képes az I. rendű alperes ellátni és ezzel a családjá megélhetését biztosítani. Hangsúlyozta továbbá a törvényszék, hogy a gazdasági életközösség fennálltát nem zárja ki, ha a felek nem bírnak teljes rálátással élettársuk tevékenységének részleteire, mint ahogy az sem, ha együttélésük során külön bankszámlával rendelkeznek, és ha a társaságbeli vagyoni részesedésük eltérő mértékű.
- [25] A közbenső ítélet ellen az I. és a II. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az elsőfokú közbenső ítélet megváltoztatását és annak megállapítását kérték, hogy néhai felperes neve és az I. rendű alperes között az életközösség a házasságot felbontó ítélet 1997. február 5-i jogerőre emelkedésével megszűnt és azt követően sem állt helyre. Fellebbezésük ezért tartalma szerint a kereset elutasítását célozta.
- [26] Jogorvoslati kérelmüket azzal indokolták, hogy az elsőfokú bíróság helyesen idézte az ügy

szempontjából releváns korábbi bírósági döntéseket, de a történeti tényállással és a bizonyítékokkal ellentétes tartalmú, csak a felperesi feltételezésekre alapozott, téves jogi következtetésre jutott, és teljesen figyelmen kívül hagyta az I. és a II. rendű alperesek által a perben előadottakat. Ezért ítélete jogszerűtlen, nem felel meg a régi Ptk. 685/A.§ előírásainak.

- [27] Álláspontjuk szerint a közös gazdálkodás és a közös háztartás hiányát bizonyítja, hogy a korábbi házasságukat felbontották, ezt követően egymással elszámoltak. Az örökhagyó még az elmaradt gyermektartásdíjat is megfizette az I. rendű alperesnek, aki bár közös gazdasági társaságban dolgozott, de külön jövedelemmel rendelkezett, amelyet önállóan használt fel.
- [28] Kiemelték, hogy a közös cégben csupán üzlettársak voltak, a tulajdoni arányok eltérése sem azt tükrözi, hogy egyenjogú élettársakként tekintettek volna egymásra. Közös gazdasági érdekük mindössze abban mutatkozott meg, hogy a cég fejlődjön és működjön.
- [29] Vitatták, hogy az élettársi kapcsolat megállapítását eredményezné az a körülmény, hogy közösen nyújtottak kölcsönt a **4. sz. cég**-nek. Megjegyezték, hogy ha az I. rendű alperes is vette át a törlesztéseket, azok további sorsa a perben nem tisztázott, arra bizonyítást az elsőfokú bíróság nem folytatott le. Mindössze a felperes téves feltételezése, hogy a törlesztéseket az örökhagyó és az I. rendű alperes közösen felélte. Állították, hogy az I. rendű alperes és az örökhagyó egymással elszámoltak az I. rendű alperes által az **1. és 2. sz. személy** házaspártól átvett pénzüsszegekkel, ami nem a közös, hanem éppen a külön gazdálkodást igazolja.
- [30] Nézetük szerint az I. rendű alperes a perben megfelelően bizonyította a tulajdonában álló gépjárművek különvagyoni jellegét. A felperes alaptalan feltételezése, hogy az örökhagyó előlegezte a gépjárművek önerejét, de ha így volt is, az örökhagyó az I. rendű alperessel elszámolt, ezért is kerültek a nyilvántartásban az I. rendű alperes nevére a járművek.
- [31] Hangsúlyozták, hogy a felperes a perben bizonyítási kötelezettségének egyáltalán nem tett eleget. Ezzel szemben az I. rendű alperes és a hagyatéki perben meghallgatott tanúk vallomásai is lényegében azt bizonyítják, hogy az örökhagyó és az I. rendű alperes nem éltek életközösségben, hiszen teljesen külön gazdálkodtak, élettársakra jellemző testi, érzelmi kapcsolatot nem létesítettek egymással, nem volt közösen vezetett háztartásuk, hanem csak az együttélésből fakadó jogait és kötelezettségeiket teljesítették egy fedél alatt. A perben tanúként kihallgatott **8. sz. személy** és **9. sz. személy** tanúvallomása sem támasztotta alá a felperes állításait.
- [32] Azzal is érveltek, hogy a felperes rosszhiszeműen pereskedik. A jelen perben és a hagyatéki perben ellentétes tartalmú nyilatkozatokat tesz, mindig az aktuális érdekeinek megfelelően nyilatkozik. A hagyatéki perben az örökhagyó 2005. évi végrendeletének érvénytelenségét két jogcím esetében is arra alapította, hogy az I. rendű alperes és az örökhagyó között az élettársi kapcsolat megszűnt, nem éltek életközösségben. Ezt igazolja a Budapest Környéki Törvényszék 13.P.25.234/2011/71. számú ítélete a 7. oldal végén és a 8. oldal elején, illetve a Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.21.475/2015/4/II. számú ítélete 4. oldal első és 7. oldal első bekezdésében írtak. A felperes pedig a nyilatkozatai közötti ellentmondást az elsőfokú ítéletben írtakkal szemben a perben egyáltalán nem tudta feloldani.
- [33] Arra is hivatkoztak, az elsőfokú bíróság nem indokolta meg, hogy miért éppen 2008 júniusáig állt fenn az életközösség az örökhagyó és az I. rendű alperes között, ezt az elsőfokú eljárás során nem tisztázta, erre nézve nem bizonyított.
- [34] Utóbb, Pf.9. sorszámú beadványukban azzal is érveltek, hogy az örökhagyó több alkalommal is egy másik **keresztnevű** barátnőjével nyaralt belföldön, például **2. sz. helység**ben. Barátaival, **10. sz. személy**ekkel is sokszor összejárt, rendszeresen járt el barátaival nyaralni, üdülni, szórakozni. Közben az I. rendű alperes is tőle külön programokat szervezett szabadidejében, számos hétvégét barátnőjénél, illetve édesanyjánál töltött. Az örökhagyó társkeresőn is hirdette magát, amely szintén azt támasztja alá, hogy érzelmileg nem állt közel az I. rendű alpereshez. Viselkedése azt igazolta, hogy mély érzelmeket nem táplált az I. rendű alperes iránt, reá csupán mint gyermeke édesanyjára tekintett. A jövőre nézve is külön terveik voltak. Az I. rendű alperes azt tervezte, hogy amint a II. rendű alperes felnőtté, érettebb és önállóbb lesz, úgy külön költözik **3. sz. helysére**.

- [35] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú közbenső ítélet helybenhagyására irányult.
- [36] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat helyesen értékelte, a peranyagból helyes következtetést vont le, és döntésének megfelelő indokát is adta.
- [37] Meglepőnek találta a fellebbezés azon érvelését, hogy a korábbi házasság felbontása kizárta a későbbi élettársi kapcsolat létesítését. Álláspontja szerint a peradatok alapján egyértelműen megállapítható, hogy az örökhagyó és az I. rendű alperes közös háztartást tartottak fenn, és az érzelmi közösségük mellett a gazdasági közösség is fennállt közöttük.
- [38] Álláspontja szerint a közös cégalapítás is a gazdasági közösséget igazolja, miután a törzstőke az örökhagyótól származott és az élettársi kapcsolatra tekintettel, a gazdasági társaságban való közös munkavégzés érdekében biztosított üzletrészt az I. rendű alperesnek. Ezért nem volt azonos az üzletrészeik nagysága. Miután mindketten munkaviszonyban álltak a gazdasági társasággal, ezért mindkettőjük számára származott abból jövedelem. Közös gazdálkodásukat pedig az jellemezte, hogy az I. rendű alperes a saját nyilatkozatai szerint is zsebpénzként kezelte a fizetését, a közös háztartás fenntartásának költségeit az örökhagyó viselte, ehhez az I. rendű alperes csak alkalmi jelleggel járult hozzá.
- [39] Nézete szerint az élettársi együttélést igazolja a **4. sz. cég**-nek közösen kölcsönadott pénz és az a körülmény is, hogy a kölcsönösszeg utáni kamatot az I. rendű alperes vette át, amit a felek közös együttélésük költségeire használtak fel, mely nem csupán feltételezés a felperes részéről. A perben az I. rendű alperes korábban nem hivatkozott arra, hogy e kamatokat az örökhagyóval egymás között elszámolták volna.
- [40] Érvelése szerint önmagában a gépjárművek megvásárlása is a felek közös gazdálkodását, a közös célok kitűzését és az annak elérése érdekében való együttműködést bizonyítja. A gépjárművásárlások önerejének örökhagyó általi, elszámolás nélküli tényleges kifizetése nézete szerint tényadat, az I. rendű alperes nem is hivatkozott e körben semmilyen közte és az örökhagyó közötti elszámolásra.
- [41] A fellebbezés érveivel szemben állította, hogy nem a felperes, hanem az I. rendű alperes nyilatkozott rendszeresen egymásnak ellentmondóan a perben. A fellebbezésben előadottakat cáfolja az I. rendű alperes azon perbeli nyilatkozata is, miszerint nagyon szerette az örökhagyót még annak ellenére is, hogy magatartása nem volt éppen megfelelő. Az elfogulatlannak nem mondható, az I. rendű alperes javára tanúvallomást tenni igyekvő végrendeleti tanúk is arról nyilatkoztak, hogy az örökhagyó és az I. rendű alperes éjjel-nappal együtt voltak, közösen jártak a munkahelyre, közösen jártak haza. A fellebbezésben hivatkozottakkal szemben **8. sz. személy** és **9. sz. személy** tanúvallomása is a felperesi állításokat erősítette. A felperes indítványára kihallgatott **7. sz. személy**, valamint az örökhagyó ügyvédje és barátja tanúvallomása is az élettársi kapcsolat meglétét igazolta.
- [42] Nézete szerint az elsőfokú bíróság ítélete magyarázatot ad arra, hogy miért 2008 júniusáig állt fenn az életközösség. Egyértelmű tényadat, hogy az életközösség megszakadását követően az örökhagyó az I. rendű alperes nélkül utazott barátaival külföldre, miközben 2008 júniusáig a felek minden időt együtt töltöttek, még jóval többet is, mint ami élettársak, házastársak között megszokott. Nemcsak együtt éltek, együtt laktak, a munkahelyre reggel közösen mentek be és délután közösen tértek haza, hanem szabadidejüket is kizárólag együtt töltötték. Az 1998. és 2008. közötti közel tíz éves időtartamban nem fordult elő, hogy külön nyaraltak, vagy külön töltötték a szabadidejüket. 2008. nyarán az örökhagyó igen rossz lelkiállapotban utazott el barátaival külföldre. Számukra nyilvánvalóvá tette, hogy élettársi kapcsolata az I. rendű alperessel akkor szakadt meg.
- [43] Teljesen képtelen állításnak találta, hogy kizárólag a közös gyermek neveléséről való gondoskodás érdekében költözött volna vissza az I. és II. rendű alperes az örökhagyóhoz, mert ahhoz nyilván nem kellett volna összeköltözni, közös társaságot alapítani, közösen dolgozni, közösen pénzt kölcsönözni és minden szabadidőt együtt tölteni, egy családként együtt élni.

- [44] Az I. és a II. rendű alperesnek a Pf.9. sorszámú beadványban az örökhagyó és az I. rendű alperes külön töltött szabadidejére vonatkozó előadását az 1952. évi III. törvény (rég. Pp.) 235.§ (1) bekezdésében írtakkal ellentétesnek találta.
- [45] A III. és a IV. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.
- [46] A fellebbezés részben alapos.
- [47] Az ítélet tábla a jogorvoslati kérelmet a 2020. évi LVIII. törvény (Átv.) 143.§ (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül bírálta el. Észlelte, hogy a törvényszék az eljárása során mellőzte a IV. rendű alperes törvényes képviselőjét. Figyelmen kívül hagyta, hogy a 2007. évi CVI. törvény 2015. április 1-jétől hatályos 66.§ (1a) bekezdése szerint a lakáscélú állami támogatással kapcsolatos ügyekben az állam képviseletében már nem a Magyar Államkincstár (MÁK), hanem az illetékes fővárosi és megyei kormányhivatal jár el. Ezért bár a IV. rendű alperes 2011. október 28-i perbevonásakor még valóban a MÁK volt a perbeli képviselő, de a tárgyalás felfüggesztését követően, 2017-ben folytatódó perben már a kormányhivatal részére kellett volna a keresetlevelet, az idézéseket, a tárgyalási jegyzőkönyveket és az egyéb perbeli beadványokat, illetve az elsőfokú ítéletet kézbesíteni. Az elsőfokú bíróság azonban valamennyi kézbesítést a korábbi törvényes képviselő részére teljesített. Az ítélet tábla az eljárási hibát észlelve és orvosolva Pf.13. számú végzésével az elsőfokú ítéletet a mellőzött törvényes képviselő részére kézbesítette, az ítélettel szembeni jogorvoslati lehetőséget a számára biztosította. Miután az elsőfokú bíróság által vétett eljárási szabálysértés a közbenső ítélet érdemére nem hatott ki, és így az elsőfokú közbenső ítélet hatályon kívül helyezésére nem vezethetett (2016. évi CXXX. törvény 630.§ (6) bekezdés szerint alkalmazandó régi Pp. 252.§ (2) bekezdés), ezért az ítélet tábla az elsőfokú közbenső ítéletet - a régi Pp. 253.§ (3) bekezdés megfelelő alkalmazásával a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között - érdemben bírálta felül.
- [48] Osztotta a felperesnek a fellebbezési ellenkérelemben írt azon jogi álláspontját, hogy az I. és a II. rendű alperesnek a Pf.9. számú beadványban előadott újabb tényállításai a régi Pp. 235.§ (1) bekezdés eljárásjogi korlátaira tekintettel a másodfokú eljárás során nem voltak vizsgálhatóak.
- [49] A jogvita érdemét tekintve az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást a felek nyilatkozatai által indokolt körben lefolytatta, a tényállást lényegében helyesen állapította meg, és nagyjából helytálló az abból levont jogi következtetése is.
- [50] Amint arra az elsőfokú bíróság helyesen rámutatott, a 2013. évi CLXXVII. törvény (Ptk.) 50.§ (1) bekezdés alapján alkalmazandó régi Ptk. 578/G.§ (1) bekezdéséhez és 685/A.§-ához kapcsolódó következetes ítélkezési gyakorlat szerint az élettársi kapcsolat jogi fogalma feltételezi a felek közötti érzelmi kapcsolat fennállását, együvé tartozásuk harmadik személyek előtti felvállalását, a közös lakásban való együttlakást, a közös háztartás fenntartását és azt is, hogy a felek legalább hallgatólagosan egyetértsenek abban, hogy a közös gazdasági tevékenységük eredményeként szerzett vagyon közös legyen, illetve a közös tulajdonszerzésre irányuló, legalább hallgatólagos szándékuk, illetve céljuk az akár együttesen, akár külön-külön megszerzett valamennyi vagyontárgy vonatkozásában fennálljon (mint arra a Legfelsőbb Bíróság, illetve a Kúria a Pfv.II.20.759/1993/4., BH1998/12/588., Pfv.II.21.364/2000., Pfv.II.20.357/2011/9., Pfv.II.22.015/2016/6. és Pfv.II.21.232/2017/4. számú eseti döntéseiben is rámutatott).
- [51] A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem is helyesen hivatkozott arra, hogy a felperes és az I. rendű alperes a perben, illetve a hagyatéki perben egymással ellentétes állításokat tett. Az elsőfokú

ítélet pedig önmagának ellentmond, amikor [19] pontjában egyrészt arra az álláspontra helyezkedik, hogy emiatt a felperes és az I. rendű alperes nyilatkozatait a per eldöntése szempontjából figyelmen kívül kell hagyni, utóbb mégis értékeli azokat. A másodfokú bíróság álláspontja szerint ugyanakkor a tényállás teljes körű felderítése, és a régi Pp. 206.§ (1) bekezdés szerinti eljárási kötelezettség teljesítése érdekében a felek személyes nyilatkozatait és előadását is szükséges értékelní, a per egyéb adataival összevetni és arra figyelemmel mérlegelni, hogy azok megtételére milyen körülmények között került sor.

- [52] Jelen perben a felperes azt állította, hogy az élettársi kapcsolat az I. rendű alperesnek az **2. sz. ingatlan**ba való visszaköltözésétől az örökhagyó 2008. augusztus 13-i haláláig állt fenn. A hagyatéki perben ellenben az volt a tényállítása, hogy az életközösség 2008 júniusáig állt fenn, és akkor annyira megromlott, hogy az I. és a II. rendű alperes **3. sz. helysége**ra kívánt költözni (hagyatéki per 1. sorszámú keresetlevele). Helyesen hivatkozott arra a fellebbezés, hogy az elsőfokú bíróság a döntésében nem adta indokát, az életközösség 2008 júniusi megszakadását milyen adatok alapján állapította meg. A felperes ezen állításán kívül pedig a perben erre vonatkozó más konkrétum nem merült fel.
- [53] A fellebbezésben hangoztatottakkal szemben a korábbi házasság felbontása, és a házastársi közös vagyon megosztása nem zárja ki a volt házastársak között a későbbi élettársi kapcsolat kialakítását.
- [54] Az I. rendű alperes a hagyatéki perben még elismerte, hogy az örökhagyóval a külön költözésüket követő fél év után helyreállították az életközösséget, és az még nagyjából egy évig működött. Az életközösség megszakadásának időpontját 2000 év végére tette, de elismerte, hogy környezetükben ezt követően is mindenki azt gondolta, élettársakként élnek együtt (hagyatéki per 57. számú jegyzőkönyv 2. oldal). Arról is nyilatkozott, hogy 2005 májusában is imádta az örökhagyót, illetve akkor is, amikor meghalt (hagyatéki per 34. számú jegyzőkönyv 4. oldal). Utóbb, a felfüggesztést követően folytatódó jelen perben a korábbi tagadásával szemben még elismerte, hogy 1998. novemberi visszaköltözését követően az érzelmi és szexuális kapcsolata megvolt az örökhagyóval (2.P.20.031/2017/20. számú jegyzőkönyv 2. oldal), de a későbbiekben még az érzelmi kapcsolat létét is vitatta (2.P.20.031/2017/50. és 76. számú beadvány). Miután az I. rendű alperes okszerű magyarázatot nem adott arra, hogy igen eltérő tartalmú nyilatkozatai megtételére mi indította, ezért a másodfokú bíróság azon korábbi nyilatkozatát fogadta el, amelyben az élettársi életközösség mindenre kiterjedő létrejöttét és fennálltát elismerte (hagyatéki per 57. számú jegyzőkönyv 2. oldal).
- [55] Amint arra a törvényszék is helyesen utalt, az örökhagyó és az I. rendű alperes összetartozásának mások előtti felvállalását, élettársakkénti fellépését ezen túlmenően **5. sz. személy** (6.P.23.787/2009/14. számú jegyzőkönyv 2. oldal) és (helyesen) **6. sz. személy** (6.P.23.787/2009/14. számú jegyzőkönyv 3. oldal) tanúvallomása is megerősítette. A közös életvitelt, a közös háztartás fenntartását, a mosás, főzés, takarítás I. rendű alperes általi ellátását **9. sz. személy** tanúvallomása (6.P.23.787/2009/36. számú jegyzőkönyv 4. oldal) is igazolta. A lakásrezsi örökhagyó általi fizetését, illetve a közös háztartással járó munkák megosztását, az örökhagyó általi bevásárlást az I. rendű alperes személyes előadása bizonyította (6.P.23.787/2009/8. számú jegyzőkönyv 3. oldal).
- [56] A tanúk közül **9. sz. személy** nyilatkozott egyedül arról, hogy az I. rendű alperes az ... házban soha nem lakott egy szobában az örökhagyóval (6.P.23.787/2009/36. számú jegyzőkönyv 3. oldal). Az I. rendű alpereshez fűződő közeli hozzátartozói kapcsolatára figyelemmel azonban e nyilatkozatnak - az I. rendű alperesnek az életközösség mindenre kiterjedő létrejöttére vonatkozó elismerése mellett - nem lehetett perdöntő jelentőséget tulajdonítani.

- [57] Egyetértett az ítéletábra az elsőfokú bíróság azon következtetésével is, hogy az **1. és 2. sz. személy** házaspárnak közösen nyújtott kölcsön is az örökhagyó és az I. rendű alperes közötti közös gazdálkodás bizonyítéka. A fellebbezésben írtakkal szemben az I. rendű alperes a per korábbi szakaszában még elismerte, hogy a házastársi közös vagyon megosztásakor kapott összeget is magában foglaló 5.000.000 forintot a közös kölcsönnyújtás érdekében adta át az örökhagyónak, aki azt a saját pénzével együtt bocsátotta az adósok rendelkezésére (6.P.23.787/2009/8. számú jegyzőkönyv 4. oldal). Mindezt a kölcsönrel kapcsolatos végrehajtási eljárásban az örökhagyót képviselő **5. sz. személy** (6.P.23.787/2009/14. számú jegyzőkönyv 2. oldal) nyilatkozatán kívül (helyesen) **6. sz. személy** (6.P.23.787/2009/14. számú jegyzőkönyv 3. oldal), és **7. sz. személy** (6.P.23.787/2009/14. számú jegyzőkönyv 4. oldal) tanúvallomása is megerősítette. A tanúk arról is beszámoltak, hogy a tőke nem térült meg, csak a kamatok folytak be az élettársakhoz, akik azt napi életvitelük során felélték.
- [58] Osztotta a másodfokú bíróság a törvényszék azon álláspontját, miszerint a közös gazdálkodás meglétét jelzi az a körülmény is, hogy a korábbi alkalmazotti lét után 2001-ben az örökhagyó és az I. rendű alperes közös elhatározással közös gazdasági társaságot hozott létre, ahol közösen tevékenykedtek a közös jövedelem, bevétel bővítése és a közös vagyon gyarapítása érdekében. Az a körülmény, hogy perbeli nyilatkozata szerint az I. rendű alperesnek a társaság által kifizetett munkabérből nem kellett a háztartásra fordítania, és azt teljes egészében magára költhette, a fellebbezés érveivel szemben nem zárja ki a közös gazdálkodás meglétét. Az elsőfokú bíróság helyesen következtetett arra is, hogy a közösen felépített cégnek a közösen kitűzött célok érdekében való továbbműködtetési szándékát igazolja az örökhagyó 2005. évi végrendeletének tartalma is.
- [59] A fellebbezésben hangoztatottakkal szemben az I. rendű alperes a perben kétséget kizáró módon nem tudta bizonyítani, hogy a házastársi közös vagyon megosztását követően részére megfizetett összegben kívül más, a kizárólagos vagyonába tartozó pénzeszközzel is rendelkezett. Édesanyja nyilvánvalóan nem elfogulatlan tanúvallomásán kívül erre nézve még bizonyítást sem ajánlott fel. Ezért ha a gépjárművásárláskor befizetett önrészt esetleg valóban a különvagyoni gépjármű értékesítéséből befolyt vételár fedezte, a felvett bankkölcsönök visszafizetése akkor is minden esetben az élettársi közös vagyonba tartozó jövedelemből történt.
- [60] Mindezen bizonyítékok alapján pedig az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a régi Ptk. 685/A.§ szerinti fogalmi elemeknek megfelelő élettársi kapcsolatnak az örökhagyó és az I. rendű alperes közötti létrejöttére.
- [61] hivatkozott azonban arra fellebbezésében az I. és a II. rendű alperes, hogy a hagyatéki perben kihallgatott **10. sz. személy** nyilatkozata szerint 2008 nyarán az örökhagyó és az I. rendű alperes már nem éltek házasságot, és az örökhagyóban a **1. sz. országba** költözés is felmerült (hagyatéki per 37. számú jegyzőkönyv 4. oldal), ami az életközösség hiányára utal. **5. sz. személy** arról tett vallomást, hogy 2005-re már oly mértékű volt az örökhagyó alkoholizmusa, hogy eltávolodott tőle, de még négyszer-ötször-hatszor találkoztak feleségeik társaságában (hagyatéki per 43. számú jegyzőkönyv 5. oldal). Felesége, **6. sz. személy** pedig arról nyilatkozott, hogy 2005-ben az örökhagyó sokat ivott, nőtt, csavargott, mert az I. rendű alperessel nem jól éltek (hagyatéki per 43. számú jegyzőkönyv 6. oldal), ami ugyanakkor ellentmond az I. rendű alperesnek az érzelmi kapcsolat 2005-ben és azt követő fennálltára tett nyilatkozatának (hagyatéki per 34. számú jegyzőkönyv 4. oldal). A **1. sz. cég**-nél 2006. január 1-jétől gépkocsivezetőként alkalmazott **8. sz. személy** vallomása szerint az örökhagyó és az I. rendű alperes kapcsolata változó volt. Az alkalmazását követő fél év elteltével érezte a közöttük lévő kapcsolat megromlását, és a foglalkoztatását követő egy évvel később közölte vele az örökhagyó, hogy az I. rendű alperessel ágytól-asztaltól elváltak. Ezt követően

észlelte azt is a tanú, hogy a korábbi bizalmi viszonyral szemben az örökhagyó minden ügylettel kapcsolatban elszámoltatta az I. rendű alperest (6.P.23.787/2009/36. számú jegyzőkönyv 2. oldal). A felekkel napi kapcsolatban álló tanú részletes vallomása alapján pedig az ítélőtábla arra vont következtetést, hogy 2007 januárjában már nemcsak az érzelmi kapcsolat szűnt meg az élettársak között, hanem esetükben - a gazdasági ügyeik egymás közötti intézésének megváltozott gyakorlatára tekintettel - a közös gazdálkodás sem volt megállapítható. Emiatt nem értett egyet a törvényszék azon álláspontjával, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján az életközösség csak 2008 júniusában szűnt meg.

- [62] Minderre figyelemmel az ítélőtábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét a régi Pp. 253.§ (2)-(3) bekezdés alapján - a rendelkező részben írtak szerint - részben megváltoztatta, egyebekben - az indokolás fentiek szerinti kiegészítésével - helybenhagyta (rég Pp. 253.§ (2) bekezdés).
- [63] A fellebbezés részben vezetett eredményre, és a másodfokú bíróság megítélése szerint a felperes, illetve az I. és a II. rendű alperes másodfokú pernyertessége-pervesztessége mértékében számottevő különbség nincs. Ezért a felek a fellebbviteli eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjból álló perköltségüket maguk viselik, és a felperesnek a lerótt fellebbezési illeték fele részét kell az I. és a II. rendű alperes javára másodfokú perköltség címén megtérítenie (rég Pp. 239.§ és 81.§ (1) bekezdés).

Budapest, 2020. szeptember 24.

dr. Lukács Zsuzsanna s. k.
a tanács elnöke

dr. Kollár Zoltán s. k. előadó bír. Örkényi
László s. k. bír.